

COURSE OUTLINE

- 1.รหัสและชื่อรายวิชา : SHPE630 : POPULATION EDUCATION FOR DEVELOPMENT 3(3 -0 -0)
 สมปศ๖๑๑ : ประชากรศึกษาเพื่อการพัฒนา 3(3 -0 -0)
2. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา : หลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นรายวิชาในหมวดวิชาเลือก
3. วัตถุประสงค์ของรายวิชา
4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา :
5. แผนการสอน :

สัปดาห์ที่ /ครั้งที่	หัวข้อ	จำนวนชั่วโมง			อาจารย์ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตัวเอง	
1	๑. แนะนำรายวิชา กระบวนการเรียนการสอน และการประเมินผล ๒. บทนำ ๑) ประวัติ ความเป็นมาของประชากรศึกษา ๒) ความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงระหว่างประชากรศึกษากับศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ๓) ขอบข่ายของประชากรศึกษา ในบริบทและกระบวนทัศน์ใหม่ ๔) ความคิดรอบยดศัพท์ทางประชากร	3	-	6	-
2	ภาวะประชากร และการเปลี่ยนแปลงภาวะประชากรในระดับครอบครัว ภาค ประเทศภูมิภาค และระดับโลก ๑. นโยบายสำคัญของการศึกษาภาวะประชากรและกระบวนการเปลี่ยนแปลงภาวะประชากร ๒. ตัวแปรภายในระบบ และนอกระบบประชากรที่ทำให้ภาวะประชากรเปลี่ยนแปลง ๑. แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงภาวะประชากรโลกและประเทศไทย โอกาสและวิกฤตทางประชากร	3	-	6	-
3	ทิศทางพลวัตประชากรกับการพัฒนาคุณภาพประชากร ๑. ประชากร สิ่งแวดล้อม และการพัฒนา ๒. แนวทางการพัฒนาคุณภาพประชากรโลก ๑. แนวทางการพัฒนาคุณภาพประชากรไทย	3	-	6	-
4	๑. ทฤษฎีกระแสหลัก (Main stream) และกระแสรอง (Competitive Theories) ในการอธิบายทำนายและ คำนวณ ปรากฏการณ์ทางประชากร ๒. วิทยาภูมิคุ้มกัน : ปรากฏการณ์และงานวิจัย	3	-	6	-
5	การวางแผนและการกำหนดนโยบายโดยใช้ข้อมูลประชากร ๑. นโยบายสำคัญของข้อมูลประชากรในการวางแผนและกำหนดนโยบาย ๒. เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูล ๑. ข้อควรระวังในการใช้และการตีความผลการวิเคราะห์ข้อมูลประชากร ๔. กรณีตัวอย่างการใช้ประโยชน์จากเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลประชากรในการวางแผนและกำหนดนโยบายเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	3	-	6	-
6	นโยบายประชากรในบริบทภูมิภาคและมหภาค ๑. ความรอบยดที่สำคัญเกี่ยวกับนโยบายประชากร ๒. แนวคิดเกี่ยวกับยุทธวิธีการควบคุมการเปลี่ยนแปลงประชากรและพัฒนาคุณภาพประชากร ๑. นโยบายประชากรในไทย ภูมิภาคและโลก (นโยบายเจริญพันธุ์ นโยบายผู้สูงอายุ นโยบายทำแท้ง ฯลฯ) ๔. วิเคราะห์ผลสืบเนื่องของนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ และนโยบายประชากรของประเทศไทย	3	-	6	-
7	ภาวะสมรสในบริบทภูมิภาคและมหภาค ๑. ความสำคัญ ความหมายสถานภาพ และชนิด การสมรส ดัชนีในการเปรียบเทียบเรื่องการสมรส ๒. แนวคิดทฤษฎีที่อธิบายการสมรสและคุณภาพชีวิตสมรส ๑. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตสมรส ๔. ภาวะสมรสและแบบแผนการสมรส ๕. นโยบายหรือแนวทางควบคุมหรือกระตุ้นการเปลี่ยนแปลงภาวะสมรส. ๖. แนวโน้มใหม่และประเด็นใหม่เกี่ยวกับภาวะสมรส เช่น ทัศนะใหม่ต่อการตั้งครรภ์ (Family Formation) การหย่าร้าง การสมรสข้ามชาติ	3	-	6	-
8	ภาวะเจริญพันธุ์ ในบริบทภูมิภาคและมหภาค ๑. ความคิดรวบยอดที่สำคัญเกี่ยวกับภาวะเจริญพันธุ์ ๒. แนวคิดหรือทฤษฎีและวาทกรรม(Demographic discourse)	3	-	6	-

	เกี่ยวกับภาวะเจริญพันธุ์ ๑. ปัจจัยทั้งในและนอกระบบประชากรที่มีผลต่อภาวะเจริญพันธุ์ ๔. ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงภาวะเจริญพันธุ์ ๕. นโยบายแนวทางควบคุมหรือกระตุ้นการเปลี่ยนแปลง ภาวะเจริญพันธุ์ ๖. ประเด็นใหม่เกี่ยวกับภาวะเจริญพันธุ์ เช่น อนามัยเจริญพันธุ์ (Reproductive Health) บทบาทเพศ (Gender) จริยธรรมการโคลนนิ่ง สิทธิเจริญพันธุ์				
9	ภาวะการลดตายและการเจ็บป่วยใน บริบทจุลภาคและมหภาค ๑. ความคิดรวบยอดที่สำคัญเกี่ยวกับภาวะการตายและการเจ็บป่วย ๒. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเจ็บป่วยและการตาย ๑. ระดับและแนวโน้มของภาวะการตายและการเจ็บป่วย ๔. ปัจจัยทั้งในและนอกระบบประชากรที่มีผลต่อภาวะการตายและการเจ็บป่วย ๕. ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงภาวะการตายและการเจ็บป่วย ๖. นโยบาย และแนวทางในการลดอัตราการตายและการเจ็บป่วย ๑. ประเด็นใหม่ เกี่ยวกับภาวะการตายและการเจ็บป่วย เช่น โรคที่กลับมาใหม่ ระบบบริการฉุกเฉิน การแพทย์ทางเลือก การประกันสุขภาพ สิทธิการตาย	3	-	6	-
10	การย้ายถิ่นในบริบทจุลภาคและมหภาค ๑. ความคิดรวบยอดที่สำคัญเกี่ยวกับการย้ายถิ่น ๒. แนวคิดหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่น ๑. ระดับและแนวโน้มของการย้ายถิ่น ๔. ปัจจัยทั้งในระบบและนอกระบบประชากรที่มีผลต่อการย้ายถิ่น ๕. ผลกระทบของการย้ายถิ่นและความเป็นเมือง ๖. เมืองและความเป็นเมือง ๑. นโยบาย และแนวทางในการแก้ปัญหาการกระจายตัวและการตั้งถิ่นฐาน ๘. ประเด็นใหม่เกี่ยวกับการย้ายถิ่น เช่น คนไร้สัญชาติ การย้ายถิ่นของผู้สูงอายุ	3	-	6	-
11	กำลังแรงงานในบริบทจุลภาคและมหภาค ๑. ความคิดรวบยอดที่สำคัญเกี่ยวกับแรงงาน ๒. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับแรงงาน ๑. ระดับและแนวโน้มของสถานการณ์แรงงาน ๔. ปัญหาแรงงานด้านปริมาณและคุณภาพ ๕. นโยบายระดับจุลภาคและมหภาคเกี่ยวกับแรงงาน ๖. ประเด็นใหม่เกี่ยวกับเรื่องแรงงาน เช่น แรงงานต่างด้าว แรงงานผู้สูงอายุ การว่างงาน สวัสดิการ แรงงาน	3	-	6	-
12	นำเสนองานเดี่ยว	9	-	18	-
15	ประเด็นเร่งด่วนที่ควรพัฒนาสร้างองค์ความรู้ในทางประชากรศึกษา	3	-	6	-

6. เอกสารประกอบการเรียนการสอน :

- ภาษาไทย เกื้อ วงศ์บุญสิน. (๒๕๕๐). โครงสร้างประชากรไทยยุคโพสโตโมเดิร์น การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วเกินกว่าจะถูกมองข้าม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กุศล
สุนทรธาดา. (บรรณาธิการ). (๒๕๑๙). จุดเปลี่ยนนโยบายประชากรในประเทศไทย. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์. (๒๕๔๒).
เศรษฐกิจการเมืองของปฏิวัติขนาดครอบครัวในประเทศไทย. โครงการหนังสือเล่มอันดับที่ ๑๕ ศูนย์วิจัยและผลิตตำรา มหาวิทยาลัยเกริก. เดียง ผาดไธสง. (๒๕๑๙). The Recent
Fertility Decline in the Chiangmai area of Thailand. การล่มสลายของสังคมไทยเนื่องจากการวางแผนครอบครัว สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. นภาพร หะวานนท์ (แปล).
(๒๕๑๐). การปฏิวัติขนาดครอบครัวในประเทศไทย การลดลงอย่างรวดเร็วของภาวะเจริญพันธุ์ในประเทศไทยโลกที่สาม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์รุติจา. ปราโมทย์ ประสาทกุล. (๒๕๔๑).
ประชากรศาสตร์: สาขาสังคมศึกษา เรื่องประชากรมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน). นพวรรณ จงวัฒนา. (๒๕๔๑). พจนานุกรมศัพท์ประชากรศาสตร์.
เอกสารสถาบันประชากรศาสตร์หมายเลข ๒๕๔. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สันหัตถ์ เสริมศรี. (๒๕๔๑). ประชากรศาสตร์ทางสังคม. กรุงเทพมหานคร:
บริษัทสามเจริญพาณิชย์ (จำกัด). Demeny, Paul & McNicoll. Geoffrey (editors.).(2006) . The Political Economy of Global Population Change, 1950-2050. New York:
Population Council. Gilbert, Geoffrey. (2005). World Population: A Reference Handbook Contemporary world Issue. Santa Barbara: Calf ABC-CLIO .
Population Reference Bureaus. (2008). World Population Highlights: Key Finding from PRB